

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۲/۲۰

صبورالله سیاست

پښتو ژباړه: رحمت آریا ۲۰۲۳ اکتوبر

د (میر اکبر خیبر)

د قتل پلټنه

۴۰ برخه

په پام کې ده چې په ۲۰۲۴ز کال کې د میر اکبر خیبر د قتل د پلټنې په هکله دوهم ټوک ولیکل سي. له دې کبله له ټولو ښاغلو لوستونکو په ځانگړې توگه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند له لور پورو او نیت پورو غړو او عیني شهودو څخه هیله کېږي چې که د افغانستان د تاریخ د یوه ناسپړل سوي باب په هکله کره او ناول سوي دقیق معلومات په لاس کې لري نو یا دې له ما سره او یا دې له لیکوال ښاغلي ډاکټر صبورالله سیاست سره د برېښنالیک د پتو له لارې اړیکه ونیسي او دغه تشه دې ډکه کړي. مه پرېږدئ چې تاریخ په راتلونکي کې تحریف سي. په درنښت

صبورالله سیاست

siasang@yahoo.com

رحمت آریا - اکتوبر ۲۰۲۳

RahmatArya@Rogers.com

د معلوماتو راتلونکی

برېښنا لیک پته:

پښتو ژباړه:

د برېښنا لیک پته:

لیکم نې: ټول شیان په خپله لیکم

۲۰۰۸ز کال د اپریل ۳۰ نېټه

سیاسنگ: محمد داؤد او کورنۍ ئې د چا او یا د کومو کسانو په فرمان ووژل سول؟

سليمان لایق: سردار داؤد د کوم چا د دستور او یا د کوم جمعي تصمیم پر بنسټ نه دی وژل سوی. وگورئ! لومړی کودتا وسوه، ورپسې ورته پیام ولېږل سو چې تسلیم سي، هغوی تسلیم نه سول. پایله ئې هماغه ده چې ټول ورڅخه خبر دي: یعنی د څو تنو وژل کېدل.

سیاسنگ: تاسو وایاست چې داؤد او کورنۍ ئې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د جمعي فرمان پر بنسټ و نه وژل سول.

لایق: لومړی باید ددغه بحث اصول روښانه اوسي. کودتا د خلق ډیموکراتیک گوند و نه کړه. یو څو تنه ول چې کودتا ئې وکړه.

سیاسنگ: دغه "څو تنه" کوم کسان ول یا دي؟

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

لايق: يو شمېر قدرت ته تېري او څوکی پال کسان ول چې غوښتل ئې څوکی، وېسکي، موټر او لوړ ځای ته ورسېږي، دغو کسانو کودتا وکړه او د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند ئې له يوه تر سره سوي عمل سره مخامخ کړ. د خلق او د پرچم جناح دواړه گانې مجبوره سوي چې د خپل ځان د ساتنې لپاره بریا ته رسېدلې کودتا ومني.

سياستگ: کولای سئ د کودتا د سازمان ورکونکو نوم واخلي؟

لايق: زه کوم ډارن سړی نه يم او نه د راتلونکي په هکله کومه اندېښنه لرم. زړور يم او سپينه خبرم کوم. حفيظ الله امين او نور محمد تره کی د کودتا اصلي سازمان ورکونکي ول. مور په زندان کې وو چې کودتا وسوه.

سياستگ: څنگه زنداني سوي؟

لايق: کله چې د گوند د مشرانو د نيول کېدلو خبر د راډيو له لاري خپور سو له زندان څخه دباندې يو شمېر ملگري دي پايې ته ورسېدل چې بنه به دا وي ميثاق صاحب او لايق صاحب دي لار سي او ځانونه دولت ته تسليم کړي. زه د ملگرو د غوښتنې پر بنسټ لارم او ځان مي پوليسو ته وسپاره. زما په لاسونو کې ئې ولچکونه واچول او د زندان په يوې کوچنۍ کوتي کې ئې واچولم. يو افسر چې د وردکو وو راغی او راته ئې وويل: څه شی دي خوړلي دي چې هضمولی ئې نه شي؟ ورپسې له هر لوري د بزرو پرله پسې غرونه پورته سول. افسر دباندې ووت. څو شېبې وروسته زه هم له کوتي دباندې راووتم چې پوه سم څه خبره ده. د گوند يو تن غړی مي وليد. هغه راته وويل: څو شېبې صبر وکړه، چپه کوو ئې. هماغه وردک افسر يو ځل بيا راغی او په يوه غاب کې راته انگور راوړل. زما لاسونه ئې خلاص کړل. په دې توگه زه له زندانه خوشي سوم.

سياستگ: آزاد سوي، راډيو افغانستان ته راغلی او د دستگير پنجشيري په وينا ("ظهور و زوال حزب ډيموکراتيک خلق افغانستان" ۹۶ پاڼه) تاسو تره کې ته د محمد داؤود په هکله وويل: "دا فرعون دي ووژل شي!" سمه ده؟

لايق: نه. سمه نه ده. دا خبره قطعاً زما نه ده. پر ما تور لگوي. ما داسې نه دي ويلي. اصلاً په خپله دا پېښه راته له کرکي ډکه پېښه وه.

سياستگ: کومه پېښه تاسو ته له کرکي ډکه وه: د داؤود وژل کېدل او يا د غوايي کودتا؟

لايق: کودتا- همدا پوځي پاڅون چې په گوند کې نه وو پوخ سوی - راته له کرکي ډک وو. بنيادي په تاريخ کې داسې پاڅونونه ډېر سوي وي. دا چې آيا شوروي په کې لاس درلود يا نه، راته روښانه نه ده. خو تره کې او امين دواړه سل په سلو کې ورباندې پوهېدل.

سياستگ: که تاسو د تره کې يا امين پر ځای وئ، آيا د داؤود او د هغه د کورنۍ د وژل کېدلو فرمان مو ورکاوه؟

لايق: دا پوښتنه هېڅ بنسټ نه لري. که زه د هغوی پر ځای وای، کودتا نه رامنځته کېدله. په هېڅ اصل، بنسټ او معيار کې د کودتايي پاڅون د تره سره کېدلو تجويز نه دی ورکړل سوی. کودتا د سياسي ستونزو د حل لاره نه وه، نه ده او په راتلونکي کې به هم نه وي. زه د کودتا مخالف وم. په ټوله کې د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند ټول واقف غړي د پوځي کودتا مخالف ول.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

سیاسنگ: د خیبر د یوه دوست او د کورنی د خپلوان په توگه چې تاسو د هغه په ویر کې واست او دا مو گڼله چې گڼې د محمد داؤد جمهوریت د هغه له مرگ سره تر اولري نو بڼایي دا خبره مو کړې وي چې: "دا فرعون دي ووژل سي."

لایق: ما له هماغه پېله له وژنو او وینو بهونو څخه کرکه درلودله. اوس ئې هم لرم. ان د سردار داؤد او د هغه د کورنی له وژل کېدلو وروسته زه د اجسادو لیدلو ته ورنغلم. تل به ئې زما په هکله ویل چې دا سړی قاطع سړی نه دی. تاسو په ټول افغانستان کې راته یو سړی پیدا کړئ چې ووايي د سلیمان لایق له لاسه متضرره سوی یم. له بلې خوا، سردار داؤد او د هغه جمهوري دولت د میر اکبر خیبر په وژل کېدلو کې هېڅ لاس نه درلود. خلک ولي دا هسي بي گڼې ببولالي جوړوي.

سیاسنگ: د خیبر قاتل څوک دی؟

لایق: دا خبره، پولیسي تحقیقات کېږي او زه ئې ځواب ورکول لازم نه بولم. څو اونۍ مخکې یوې نړۍ والي رادیو هم همدا پوښتنه راڅخه کړې وه. د هغې رادیو پوښتونکي ته می وویل چې اوس ئې د ځوابولو وخت نه دی. اوس ډېر وختی ده.

سیاه سنگ: وحید مژده د "قتلي که کودتا در پی داشت" تر سرلیک لاندې یوه لیکنه لري او د حکمتیار له قوله لیکي: خیبر زموږ د خپلو مجاهدو وروڼو په لاس وژل سوی دی.

لایق: دا ادعا هم له بنسټه سمه نه ده. حزب اسلامي ددې لپاره چې د پاکستان د مقاماتو په سترگو کې Credit [اعتبار] تر لاسه کړي په دې خام او ډېر بي گڼې نیرنگ سره دداسې یوه قتل مسؤولیت په غاړه اخلي چې هېڅکله ئې نه دی تر سره کړی.

سیاسنگ: د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند یو شمېر لور پورو دا ادعا منلي ده.

لایق: هو! منلې ئې ده، دوی ځکه دا ادعا منلې چې هغوی هم غواړي د خیبر د قتل د تور مهر ژر تر ژره له خپل تندي څخه پاک کړي.

سیاسنگ: ستاسو له خبرو څخه داسې پوهېدای سو چې د خیبر قتل "په گوند کې دننه تر سره سوی". آیا ښه نه به وي چې له دې چې تاسو قاتل پېژنئ نو حقیقت د ولس تر غوږونو ورسوی؟

لایق: د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند کارنامې، په ځانگړې توگه د کودتا له بریالیتوب وروسته ډېرې ناغوره او ناوړه کارنامې دي. زموږ ولسونو او پرگنو تاوانونه ولیدل. خیبر زموږ خپلو گوندیانو وژلی دی. دممهال ما نور گوندي سیاست او متشکل سیاست پرې ایښی دی او ادبیاتو ته می مخه کړې خو غواړم ټول هغه معلومات چې لرم ئې وئې لیکم. ولي نه؟ په راتلونکي کې هر شی په یوه کتاب کې راوړم. (د سباوون د گوليو باران، د صبورالله سیاه سنگ لیکنه، پښتو ژباړه: رحمت آریا، دریمه برخه، د کابل ناټه-سایټ، ۷۵ برخه، ۲۰۰۸ز کال د جون میاشت)

خیبر، وزیر، وکیل او والي کېدلی سواي که...

د ډاکټر ضمیر میهن پور او احمد شاه راستا مرکه

د پاڼو شمېره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

(د بهار تلویزیون: د پندار او گفتار پروگرام/ ۲۰۲۱ز کال د جون ۱۲)

نور بیا

د خوابونو لنډیز:

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د بناعلی رحمت آریا د آرشیف [لینک](#)

د پاڼو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ